

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраль

TIBBIYOTDA ENDOSKOPIK USULLARNING QO‘LLANISHI VA TURLARI

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali o‘qituvchisi

Xaitov Farxod Nasriddin o‘g‘li

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali 1-bosqich talabasi

Yo‘ldosheva Fotima Akram qizi

Annotatsiya: Maqolada Endoskopik tekshiruvlarning avfzalliklari qulayliklari va turlari haqida fikir yuritilgan. Yaqqol ko‘rinib turibdi: oshqozon, yo‘g‘on ichak va ingichka ichak, qizilo‘ngach va bronxlarni boshqa hech usuli yo‘qki, endoskopiyadagidek aniq va batafsil ko‘rsatib bera olmaydi. Juda erta bosqichda kasallik, erta aniqlash imkonini beradi. Barcha turdagi endoskopik tekshiruvlar mikroskop ostidagi hujayralarni tekshirish uchun gistologik jarayonni amalga oshirishga ruxsat beriladi. Bularning barchasi darhol, bir ishda amalga oshiriladi. Bugungi zamonaviy tibbiyotda bu kabi uskunalar foydalanish va qo‘llash muhim ahamiyat kasb etadi.

Аннотация: В статье рассматриваются преимущества, удобство и виды эндоскопических исследований. Очевидно: нет другого метода, который мог бы так четко и детально показать желудок, толстую и тонкую кишку, пищевод и бронхи, как эндоскопия. Это позволяет выявить заболевание на самой ранней стадии. При всех видах эндоскопических исследований допускается проведение гистологического процесса для исследования клеток под микроскопом. Все это делается сразу, за одну операцию. В современной медицине использование и применение такого оборудования имеет большое значение.

Kalit so‘zlar: Endoskopiya, qizilo‘ngach, o‘n ikki barmoqli ichak, tola, xavfsiz-xavfli, o‘smalar, kolonoskopiya, parhez, kapsulali, rektosigmoidoskopiya, ichak yarasi.

Ключевые слова: Эндоскопия, пищевод желудок, двенадцатиперстная кишка, волокно, безопасно-опасный, опухоли, колоноскопия, диета, капсула, ректосигмоидоскопия, язва кишечника.

Zamonaviy endoskopiya bu tibbiyotda ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, mavjud kasalliklarni aniqlash va samarali davolash uchun, to‘g‘ri tashxis qilish uchun imkon beradi, balki xastaligini xavfini aniqlash va uni rivojlanishini oldini olish imkonini beradigan, oshqozon-ichak trakti kasalliklari oldini olishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tekshiriadigan a‘zolarga qarab endoskopiya quyidagi tekshiruvlarga bo‘linadi: bronxoskopiya (bronxlar va traxeya endoskopiyasi), gastroskopiya (qizilo‘ngach, oshqozon, o‘n ikki barmoqli ichak endoskopiyasi), epifaringolaringoskopiya (burun-

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраль

halqun endoskopiyasi), ingichka ichak endoskopiyasi (kapsulali endoskopiya), kolonoskopiya (yo'g'on ichakning endoskopiyasi), endoUZI (birikmali endoskopiya va ultratovush tekshiruvi).

Endoskopik tekshiruvlarning afzalliklari yaqqol ko'rinib turibdi: oshqozon, yo'g'on ichak va ingichka ichak, qizilo'ngach va bronxlarni boshqa hech usuli yo'qki, endoskopiyadagidek aniq va batafsil ko'rsatib bera olmaydi. Zamonaviy endoskop – malakali endoskopist uchun, yuqori (HD) bilan ekranda raqamli tasvir, optik va elektron, kattalashtirib ko'rish imkonini beruvchi, murakkab elektr-optik qurilmadir. rangi va sirtidagi o'zgarish, hatto bir necha millimetr hajmida, kasallikning o'zi emas, balki uning birinchi belgilari ham juda muhimdir. Bundan tashqari, maxsus filtrlar (optik elektron chromoscopy), bo'yoqlar (chromoscopy), optik (150 baravar) kattalashtirib foydalanish, ular butunlay tez-tez, hatto operatsiyasiz, davolash mumkin bo'lsa, juda erta bosqichda kasallik, erta aniqlash imkonini beradi. Barcha turdagi endoskopik tekshiruvlar mikroskop ostidagi hujayralarni tekshirish uchun gistologik jarayonni amalga oshirishga ruxsat beriladi. Bularning barchasi darhol, bir ishda amalga oshiriladi.

Tola optikasiga asoslangan fibroendoskop va tugal qismiga kichik hajmdagi chip o'rnatilgan zamonaviy tolasiz videoendoskoplar yordamida tekshiruvlar qisqa fursatda va samarali o'tkazilmoqda. Aholi orasida «zond», «shlang», «yapon zondi» nomlari bilan mashhur bo'lgan endoskopning tugal qismi aylanasi hajmi 9,8 va 7 hatto 5 mm bo'lib, bu muolajaning kam noqulayliklar bilan o'tishini ta'minlaydi. Endoskopik tekshiruvda asosan shilliq va shilliqosti pardadagi quyidagi o'zgarishlar ko'p aniqlanadi: yara va uning asoratlari, eroziyalar, chandiqlar, qizilo'ngach va me'da venalarining kengayishi, safroning quyilishi, xavfsiz-xavfli o'smalar va ularning darajalari, yot jismlar, ayrim ozuqa chiqitlari (soch, qora saqich, xurmo po'sti, dafna bargi singarilar) to'planib qolishi, yallig'lanish belgilari, ichki churra va bo'rtma-divertikul, a'zo bo'shlig'i torayishi yoki kengayishi va hokazo.

Stent – odatda silindrsimon, bir shaklga, juda nozik metall ramka bo'ladi stent, siqilish yoki o'zgartirilgan qizilo'ngach opuholi, kichik yoki kichikroq hududlarda qizilo'ngachning aniqligini tiklashga imkon beradi. Stent shuningdek traxeya bo'shlig'iga va katta bronxov Pneumology tiklash uchun, qizilo'ngach, oshqozon, o'n ikki barmoqli ichak, yo'g'on ichak va o't yo'llarining bo'shlig'i tiklash uchun gastroenterologiya onkologiya amalda qo'llanilmoqda. Ushbu turdagi aralashish «katta jarrohlik» ga, ya'ni eng kichik invaziv usulga murojaat qilmasdan jiddiy muammolarni hal qiladi. endoskopik texnikasi afzalligi ularning yuqori samaradorligi, asoratlarni minimal soni, bemorlar va rehabilitatsiya va fiziologik funktsiyalarini stentiruemogo tana asrash uchun

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраль

zarur bo'lgan kun sonini kamaytirish hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilash eng tez rehabilitatsiya hisoblanadi. Stenting oziq-ovqat, suyuqlik va dori vositalarini oshqozon-ichak trakti orqali qayta tiklash orqali bemorning hayot sifatini yaxshilash; ovqatlanish ehtimoli va tabiiy ravishda, shuningdek, bemorni davolanishning boshqa o'ziga xos usullari uchun tayyorlash. qizilo'ngach va oshqozon va o'n ikki barmoqli ichak yarasi, o'simta patologiya qo'shni organlar turli qismlari bildirdi siqish biri holatlar saratoni bemorni ozod imkonini beradi polipektomiya yuqori va pastki oshqozon-ichak trakti, parenteral oziqlanish uchun karsinoid bronxial o'rnatish problar kabi minimal invaziv endoskopik jarrohlik tartib o'tkazish Boshqa hollarda, hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Zamonaviy dunyoda endoskopiya zamonaviy diagnostikaning eng muhim, aniq, eng axborot va oddiy usullaridan biridir.

Bir martali ishlatiladigan xoledokoskop yuqori ravshanlikni ta'minlaydi, bir nechta bo'limlarning endoskopiya ehtiyojlarini qoplaydi, shu bilan birga qayta ishlash va o'zaro kontaminatsiya bilan bog'liq xarajatlar va xavflarni yo'q qiladi. Yengil og'irlikdagi xoledokoskop charchoqni kamaytiradi,

Safro yo'llari protseduralari paytida aniq, tasvirlarni olish mumkin

Har doim toza va steril bo'lib, qayta ishlash natijasida yuzaga keladigan ifloslanish xavfini kamaytiradi.

Endoskopiya davomida shilliq pardadan gistologik tekshiruvlar uchun biopattamunalar olinsa, 2 soat ovqatlanmaslik tavsiya etiladi.

Aayrim kasalliklarni davolagandan so'ng yoki ma'lum vaqt o'tgach takroran nazorat endoskopiya qilinishga to'g'ri keladi. Birlamchi tekshiruvdagi aytilgan qayta tekshiruv muddati kelganda, kechiktirmay vaqtida borish ko'pgina salbiy oqibatlarining oldini olish mumkin.

Shuni ta'kidlash joizki, ayrim yurtdoshlarimiz me'da-ichak yo'li a'zolari endoskopiyasi og'izdan yutish orqali amalga oshirilgani uchun qiyin muolaja sifatida qarab, vaqtida tekshirishga bormaydilar. Oqibatda qimmatli vaqt qo'ldan boy berilib, bu yara kasalligining asoratlanishi va saraton kasalligida kech tashxis qo'yishga sabab bo'ladi. Yuqorida aytilganidek, zamonaviy fibroendoskoplarni muolajani kam noxushliklar bilan o'tishiga sabab bo'lmoqda. Shunday ekan, shifokor tomonidan tavsiya etilgan endoskopiya tibbiy tekshiruvini vaqtida o'tkazish maqsadga muvofiq.

XULOSA

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki xozirgi zamonaviy tibbiyotning rivojlanishi ko'plab muammo va kassaliklarni erta aniqlash va rivojlanib ketishini va oldini olish uchun, tibbiyotda endoskopik usullar, keng qo'llanilib kelinmoqda. Tibbiy tahlil va

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Том 2, Выпуск 2, 29 Февраль

davolanish jarayonida qo'llaniladigan diagnostik va kiruvchi vositalardir. Endoskopiyaning asosiy maqsadi, tub vaziyatlarga kirish orqali tashqilar bilan bog'langan jismlarini ko'rib chiqish va ularni davolashdir. Endoskopiya bo'limining ustuvorligi erta bosqichda saraton va oshqozon-ichak trakti va boshqa o'smalari va nafas olish yo'llarining tashxislash, oldindan saraton kasalliklarini aniqlash va davolash mumkin. Bu kabi tekshiruv usullari aholi salomatligi uchun muhim ahamiyatga ega.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. G. J. Jarilkasimova, D. R. Adizova.- Amaliy tibbiyotdagi yangi texnologiyalar. Darslik TOSHKENT - 2012

2. S.Umarov, E. Bozorov, O. Jabborova. Tibbiy texnika va yangi tibbiyot texnologiyasi O'quv qo'llanma Toshkent-2020.

Internet saytlari

3. <https://cancercenter.uz/uz/diagnostika/otdelenie-endoskopii/>

4. <https://srcyrl.soudonmed.com/gastrointestinal/>

5. <https://srcyrl.soudonmed.com/endoscopic-retrograde->